

4. HAAPA

- **MISTÄ HAAVAN TUNNISTAA?**
- **MIKSI SE ON NIIN TÄRKEÄ PUU?**
- **MIHIN PUUMATERIAALIA VOIDAAN KÄYTTÄÄ?**

Kuvat: © Annika Puhakka ja Tarja Rynänen

Haavan kuori.

Syöntijälkiä haavan kuoressa.

Haapa on pioneeripuu. Se tulee ensimmäisten puulajien joukossa hakkuuaukoille tai muille avoimille kasvupaikoille.

Haapa (Populus tremula).

Haapa on monimuotoisuudeltaan Suomen tärkein puu. Se on niin sanottu avainlaji, eli monet muut eliöt ovat riippuvaisia haavasta. Puuainekseltaan suhteellisen pehmeänä haapa on metsiemme tärkein kolopuulaji. Haapa on tärkeä elinympäristö, noin tuhat eliölajia viihtyy haapapuuissa ja noin 120 niistä ovat suorastaan riippuvaisia haavasta. Vanhetessaan haavan tyven kuori paksunee ja siihen tulee syviä uurteita. Näissä uurteissa on kosteutta ja varjoa, joita pienet eliöt tarvitsevat elääkseen.

Haavoista on Suomessa löydetty puolensataa uhanalaista eliölajia. Yleensä käpytikan kovertamissa koloissa voi puun jopa 200 -vuotisen elämänkaaren aikana syntyä satoja lintuja ja nisäkäs pesueita liito-oravasta valkoselkätikkaan.

Haapa havisee

Haavan havina kuuluu kauas. Ääni syntyy, koska tuuli liikuttaa haavan lehtiä. Lehdet ovat jäykät ja ne ovat pitkien litteiden lehtiruotien päässä, joten pienikin tuulenvire saa lehdet värisemään.

Kuva: © Annika Puhakka ja Tarja Rynänen

Yksittäisten, varttuneiden haapojen jättäminen sinne tänne ei vielä pelasta haavoista riippuvaista lajistoa. Haapametsien säästäminen voisi pelastaa useimmat jo uhanalaisiksi käyneistä haavan seuralaislajeista.

Haavan lehti.

Haapapuu eläimet

Pesiviä lintuja (n. 20 lajia)

Käpy-, pohjan-, harmaapää- ja valkoselkätikka pesivät mielellään haavassa. Lisäksi se on tärkeä kolopuu talitiaiselle, tuulihaukalle, leppälinnulle, kirjosiepolle, uuttukyyhkylle, telkälle, naakalle, kottaraiselle, tervapääskylle, varpus- ja helmipöllölle ja suurille petolinnuille.

Nisäkkäitä (n.13 lajia)

Liito-orava, näätä ja monet lepakot pesivät haapaan koverretuissa koloissa.

Perhosista noin 12 lajia tarvitsevat haapaa selviytyäkseen. Kovakuoriaisia on löydetty 350 lajia, joista noin 60 on haapaan erikoistuneita.

Haavan pinnalla kasvaa myös monia kasvilajeja, sammalia, kääpiä, jäkäliä ja sieniä.

Haavan käyttö

Haavan puumateriaalista tehdään mm. tultikkuja ja paperimassaa. Lisäksi se on suosittu saunan laudemateriaalina. Etenkin entisaikaan haavasta tehtiin paljon mm. kattopaanuja.